

Συμπεριφορές που πιθανό να παρατηρήσετε ανά κατηγορία

Μαθησιακό κλίμα	
Δασκαλοκεντρικό	Μαθητοκεντρικό
<p>Ο καθηγητής/τρια καθορίζει/επιβάλλει τη μαθησιακή διαδικασία χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των μαθητών/τριών.</p> <p>Η αλληλεπίδραση περιορίζεται σε κατευθυνόμενες ερωτήσεις/οδηγίες από τον/την καθηγητή/τρια τις οποίες απαντούν μαθητές/τριες στην ολομέλεια.</p> <p>Ο καθηγητής δεν επιτρέπει στους μαθητές/τριες να συνομιλούν παρά μόνο να εκφράζουν απόψεις στην ολομέλεια, αφού τους απευθύνει το λόγο.</p> <p>Η διαχείριση προβλημάτων πειθαρχίας και συγκρουσιακών καταστάσεων γίνεται με έντονο τρόπο με αποτέλεσμα τη διακοπή του μαθήματος και τη διαταραχή του μαθησιακού κλίματος.</p> <p>Οι μαθητές/τριες που απαντούν/εκφράζουν λανθασμένη άποψη αντιμετωπίζονται με τρόπο που τους αποθαρρύνει από μελλοντική συμμετοχή τους στο μάθημα.</p> <p>Η υποστήριξη μαθητών γίνεται στην ολομέλεια.</p> <p>Ο έπαινος χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.</p>	<p>Υπάρχει αλληλοσεβασμός και δημοκρατικός διάλογος μεταξύ μαθητών/τριών-καθηγητή και μεταξύ μαθητών /τριών.</p> <p>Υπάρχει αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-μαθητή (σε ποιο ποσοστό/επίπεδο).</p> <p>Υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους μαθητές (σε ποιο ποσοστό/επίπεδο).</p> <p>Γίνεται διαχείριση προβλημάτων πειθαρχίας και συγκρουσιακών καταστάσεων με τρόπο που να μη διαταράσσεται το μαθησιακό κλίμα.</p> <p>Δίνεται ευχέρεια ανάληψης ρίσκου από τους μαθητές (π.χ. ενθαρρύνονται να δώσουν απάντηση/εκφέρουν γνώμη χωρίς να φοβούνται μήπως είναι λανθασμένη).</p> <p>Χρησιμοποιείται έπαινος και εξατομικευμένη υποστήριξη για ενθάρρυνση των μαθητών.</p>
Διαχείριση τάξης	
Αταξία	Πειθαρχία
<p>Δεν υπάρχει προκαθορισμένος κώδικας συμπεριφοράς ή εάν υπάρχει δεν τηρείται.</p> <p>Ο τρόπος διαρρύθμισης της τάξης (έμπυχο και άμπυχο υλικό) είναι τυποποιημένος για συγκεκριμένη διδακτική μεθοδολογία (συνήθως δασκαλοκεντρική).</p> <p>Δεν υπάρχουν προκαθορισμένοι κανόνες λειτουργίας της τάξης.</p> <p>Ο καθηγητής/τρια χρειάζεται να υπενθυμίζει σε όλους τους μαθητές/τριες τις διδακτικές ρουτίνες που θα ακολουθήσουν στα διάφορα στάδια του μαθήματος.</p> <p>Γίνεται διαχείριση προβλημάτων πειθαρχίας και συγκρουσιακών καταστάσεων με έντονες και αυστηρές παρεμβάσεις.</p>	<p>Τηρείται προκαθορισμένος κώδικας συμπεριφοράς.</p> <p>Ο τρόπος διαρρύθμισης της τάξης (έμπυχο και άμπυχο υλικό), διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία.</p> <p>Υπάρχουν προκαθορισμένοι κανόνες λειτουργίας της τάξης.</p> <p>Οι μαθητές/τριες είναι εξοικειωμένοι/ες με συγκεκριμένες διδακτικές ρουτίνες στα διάφορα στάδια του μαθήματος (σε ποιο βαθμό).</p> <p>Ενθαρρύνεται η «σωστή» συμπεριφορά με τη χρήση κινητρών.</p> <p>Γίνεται διαχείριση προβλημάτων πειθαρχίας και συγκρουσιακών καταστάσεων και διατήρηση της εκπαιδευτικής δυναμικής αποφεύγοντας έντονες και αυστηρές παρεμβάσεις.</p>
Σαφήνεια μαθήματος	
Ασαφής	Σαφής
<p>Δεν γνωστοποιούνται οι διδακτικοί στόχοι, ώστε οι μαθητές/τριες να γνωρίζουν σε τι θα πρέπει να επικεντρωθούν.</p> <p>Ο/Η καθηγητής/τρια αναφέρει τι έγινε στο προηγούμενο μάθημα, χωρίς να ελέγχει κατά πόσο οι μαθητές/τριες κατέχουν την προαπαιτούμενη γνώση.</p> <p>Το υλικό που δίνεται στους/στις μαθητές/τριες δεν είναι εμπλουτισμένο με κατάλληλα παραδείγματα ώστε να βοηθούνται στην εμπέδωση/καλλιέργεια των γνώσεων/δεξιοτήτων/στάσεων στις οποίες αναφέρεται το μάθημα.</p> <p>Το μάθημα ολοκληρώνεται χωρίς να γίνεται ανακεφαλαίωση/σύνοψη ή σύνδεση με το επόμενο μάθημα.</p>	<p>Γνωστοποιούνται οι διδακτικοί στόχοι.</p> <p>Πραγματοποιείται σύνδεση με τα προηγούμενα/έλεγχος για την ύπαρξη της προαπαιτούμενης γνώσης.</p> <p>Δίνονται ξεκάθαρες/σαφείς οδηγίες (προφορικές και γραπτές στο φύλλο εργασίας).</p> <p>Ενισχύεται η μαθησιακή διαδικασία με παραδείγματα/υλικό τα οποία βοηθούν τους μαθητές να εμπειρώσουν/καλλιεργήσουν τις γνώσεις/δεξιότητες/στάσεις στις οποίες αναφέρεται το μάθημα.</p> <p>Το μάθημα περιλαμβάνει ανακεφαλαίωση/σύνοψη και σύνδεση με το επόμενο μάθημα.</p>
Ποικιλία διδακτικής διαδικασίας	
Στατικότητα	Ποικιλία
<p>Η αφόρμιση έχει τυπικό χαρακτήρα.</p> <p>Εφαρμόζεται η διδακτική προσέγγιση που προγραμματίστηκε χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εξέλιξη της μαθησιακής διαδικασίας.</p> <p>Χρησιμοποιείται δασκαλοκεντρική προσέγγιση ή οι διδακτικές προσεγγίσεις που έχουν επιλεγεί δεν συνάδουν με τη φύση (της φάσης) του μαθήματος όπου εφαρμόζονται.</p> <p>Το μάθημα επικεντρώνεται στις θέσεις του καθηγητή/της καθηγήτριας, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ιδέες και απόψεις των μαθητών/τριών.</p> <p>Το μάθημα παρέχεται με ενιαίο τρόπο σε όλους τους μαθητές/τριες, χωρίς να διαφοροποιείται ώστε να παρέχει εξατομικευμένη μάθηση για κάθε επίπεδο μαθητή/τριας.</p>	<p>Αποτελεσματικότητα της αφόρμισης.</p> <p>Επιδιώκεται ευελιξία/προσαρμογή των διδακτικών προσεγγίσεων σε σχέση με την εξέλιξη της διδακτικής διαδικασίας.</p> <p>Επιλέγηκαν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις (π.χ. παραστατικότητα, διερεύνηση, χρήση καίριων ερωτημάτων με αποκλίνουσες, συγκλίνουσες, διευκρινιστικές κ.ά. ερωτήσεις, χρήση συνεργατικών μεθόδων και βιωματικών προσεγγίσεων).</p> <p>Ενσωματώνονται οι ιδέες και απόψεις που προκύπτουν από τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στο μάθημα.</p> <p>Επιδιώκεται διαφοροποίηση της διδασκαλίας ώστε να καλύπτονται όλα τα επίπεδα μαθητών/τριών (εξατομίκευση της μάθησης).</p>
Έμφαση στη μεγιστοποίηση του χρόνου	
Μη εστιασμένο	Εστιασμένο
<p>Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα/στόχοι δεν είναι συναφείς με τους δείκτες επιτυχίας του Αναλυτικού Προγράμματος.</p> <p>Τα προβλήματα πειθαρχίας, συγκρουσιακές καταστάσεις και διακοπές του μαθήματος δεν αντιμετωπίζονται με τρόπο που να περιορίζει την απώλεια διδακτικού χρόνου.</p> <p>Σημαντικό ποσοστό του χρόνου του μαθήματος χρησιμοποιείται για θέματα μη σχετικά με τους στόχους του μαθήματος με αποτέλεσμα να χάνεται χρόνος/να μην καλύπτονται επαρκώς όλοι οι στόχοι του μαθήματος.</p>	<p>Υπάρχει συνάφεια στόχων μαθήματος και δεικτών επιτυχίας του Αναλυτικού Προγράμματος.</p> <p>Γίνεται αποτελεσματική διαχείριση προβλημάτων πειθαρχίας, συγκρουσιακών καταστάσεων και άλλων διακοπών του μαθήματος</p> <p>Καταβλήθηκε προσπάθεια μεγιστοποίησης του ποσοστού του χρόνου του μαθήματος που είναι αφιερωμένος στους στόχους του μαθήματος</p> <p>Καταβλήθηκε προσπάθεια ελαχιστοποίησης του ποσοστού του χρόνου του μαθήματος που είναι αφιερωμένος σε θέματα που δεν σχετίζονται με τους στόχους του μαθήματος.</p> <p>Επιλέγηκε/αν κατάλληλη/λες διδακτική/κές προσέγγιση/σεις.</p>

Εμπλοκή μαθητών στη διαδικασία	
Παθητική	Ενεργητική
<p>Εμπλέκονται ενεργά μόνο συγκεκριμένοι/ες μαθητές/τριες στο μάθημα διότι η διδακτική διαδικασία που ακολουθείται αποθαρρύνει/δυσκολεύει ομάδες μαθητών (π.χ. τους «αδύνατους») να συμμετάσχουν. Δεν δίνεται ευκαιρία στους/στις μαθητές/τριες να εκφράσουν τις δικές τους απόψεις/λύσεις/εισηγήσεις/εμπειρίες. Οι απόψεις των μαθητών/τριών καταγράφονται, χωρίς να δίνεται ανατροφοδότηση. Επαινος/κίνητρα δίνονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Η συμμετοχή των μαθητών/τριών είναι κυρίως παθητική. Η υποστήριξη των μαθητών/τριών γίνεται σε επίπεδο τάξης, όχι εξατομικευμένα. Δεν γίνεται αποτελεσματικός έλεγχος του βαθμού ολοκλήρωσης δραστηριοτήτων εμπέδωσης από κάθε μαθητή/τρια.</p>	<p>Επιτεύχθηκε ενεργή εμπλοκή ΟΛΩΝ των μαθητών/τριών (ιδιαίτερα των «αδύνατων») μέσω κατάλληλων διδακτικών προσεγγίσεων. Ενθαρρύνονται ΟΛΟΙ οι μαθητές/τριες (ιδιαίτερα οι «αδύνατοι») να συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα. Ευκαιρίες έκφρασης απόψεων/λύσεων/εισηγήσεων/εμπειριών εκ μέρους των μαθητών/τριών. Παρέχεται ανατροφοδότηση στις απόψεις που εκφράζονται από τους/τις μαθητές/τριες Γίνεται αποτελεσματική χρήση επαίνου/κινήτρων για να διατηρεί την εμπλοκή των μαθητών/τριών σε ψηλά επίπεδα. Παρέχεται συνεχής και εξατομικευμένη υποστήριξη /έλεγχος των δραστηριοτήτων στις οποίες εργάζονται οι μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια της εμπέδωσης.</p>
Επιτυχία μαθητών	
Χαμηλή	Ψηλή
<p>Οι νέες γνώσεις/δεξιότητες/αξίες παρουσιάζονται κατά τρόπο αποσπασματικό, χωρίς να συνδέεται με το τι έμαθε προηγουμένως ο μαθητής/η μαθήτρια. Οι στόχοι που αποφασίστηκαν για το μάθημα είναι υπερβολικά φιλόδοξοι ή ολοκληρώνονται σε λιγότερο από τον προγραμματισμένο χρόνο. Το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών/τριών στις δραστηριότητες αξιολόγησης είναι χαμηλό. Απουσία διαβαθμισμένων δραστηριοτήτων αξιολόγησης, ώστε να καλύπτονται όλα τα μαθησιακά επίπεδα.</p>	<p>Συσχετίζονται οι νέες γνώσεις/δεξιότητες/αξίες με το τι έμαθε προγενέστερα ο/η μαθητής/τρια (οικοδόμηση γνώσης). Το μάθημα οργανώθηκε με στόχο την ενσωμάτωση σε αυτό στόχων, οι οποίοι είναι πραγματοποιήσιμοι και όχι υπερβολικά φιλόδοξοι. Το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών/τριών στις δραστηριότητες αξιολόγησης ήταν υψηλό. Ο/Η κάθε μαθητής/τρια έχει επιτύχει τους στόχους στους οποίους θα μπορούσε να φτάσει με βάση το επίπεδο γνώσεων/ικανοτήτων του/της.</p>
Καλλιέργεια ανώτερων νοητικών λειτουργιών	
Μικρή	Μεγάλη
<p>Στο μάθημα καλλιεργούνται συγκεκριμένοι στόχοι, κυρίως γνωσιολογικοί, ή συγκεκριμένες τυποποιημένες δεξιότητες, χωρίς να ενθαρρύνεται η καλλιέργεια ανώτερων/οριζόντιων νοητικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων.</p>	<p>Στο μάθημα ενθαρρύνεται η</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργικότητα. • Κριτική σκέψη/αναστοχαστική διαχείριση της γνώσης. • Θεωρητική σκέψη/ικανότητα μετατροπής της θεωρίας σε πράξη. • Ικανότητες/δεξιότητες ανάλυσης/σχεδιασμού. • Ικανότητα/προθυμία για συλλογική εργασία/ανταλλαγή πληροφοριών. • Ικανότητα λύσης προβλημάτων/ετοιμότητα αναζήτησης εναλλακτικών λύσεων/ανάπτυξης εναλλακτικών θεωριών. • Ενσυναίσθηση/δεξιότητες διαπροσωπικής επικοινωνίας. • Μεταγνώση.
Χρήση ΤΠΕ	
Τυπική	Ουσιαστική
<p>Η χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) περιορίζεται στην καλλιέργεια συγκεκριμένων δεξιοτήτων. Οι ΤΠΕ δεν αξιοποιούνται για την καλλιέργεια νέας γνώσης. Γίνεται επίδειξη δεξιοτήτων (εφαρμογή/πρόγραμμα/περιβάλλον/εργαλείο) από τον καθηγητή/την καθηγήτρια, και οι μαθητές/τριες απλά επαναλαμβάνουν, χωρίς να εφαρμόζουν τις δεξιότητες σε μη κατευθυνόμενο παράδειγμα. Δεν ενθαρρύνεται η χρήση των ΤΠΕ για διανομή/συλλογή υλικού ή για επικοινωνία/συνεργασία. Η (αυτό)αξιολόγηση γίνεται μόνο στο χαρτί. Γνώσεις/δεξιότητες στις ΤΠΕ που αποκτήθηκαν δεν αξιοποιούνται σε κατοπινά μαθήματα άλλων ενότητων για ανάλυση/επεξεργασία δεδομένων και λήψη αποφάσεων. Δεν αξιοποιούνται γνώσεις/δεξιότητες στις ΤΠΕ που αποκτήθηκαν για παραγωγή αυθεντικής, δημιουργικής εργασίας από τους μαθητές/τις μαθήτριες. Η δυνατότητα χρήσης των ΤΠΕ για παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης της μάθησης μένει αναξιοποίητη.</p>	<p>Επιδίδεται η άριστη, δόκιμη και συνετή χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ). Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται από τους/τις μαθητές/τριες ως εργαλείο για υποστήριξη/δόμηση της νέας γνώσης. Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται από τους/τις μαθητές/τριες ως αναγκαίο εργαλείο για υποστήριξη/δόμηση της νέας γνώσης. Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν/εξασκούνται σε δεξιότητες σε κάποια ΤΠΕ (εφαρμογή/πρόγραμμα/περιβάλλον/εργαλείο). Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν κάποια ΤΠΕ (εφαρμογή/πρόγραμμα/περιβάλλον/εργαλείο) για επικοινωνία/συνεργασία. Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν κάποια ΤΠΕ (εφαρμογή/πρόγραμμα/περιβάλλον/εργαλείο) για (αυτο)αξιολόγηση. Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν τις γνώσεις/δεξιότητες στη χρήση κάποιας ΤΠΕ για ανάλυση/επεξεργασία δεδομένων και λήψη αποφάσεων. Οι μαθητές/τριες εφαρμόζουν τις δεξιότητες που απέκτησαν σε κάποια εφαρμογή/πρόγραμμα για την παραγωγή αυθεντικής εργασίας (δημιουργικότητα). Παρέχεται εξατομικευμένη υποστήριξη της μάθησης με τη χρήση των ΤΠΕ.</p>

Πηγή: Προσαρμογή από Borich (1999) με προσθήκες από το 21 Century Learning Design (21CLD), ITL Research.